

خشونت بدنی در مدرسه و راهکارهایی برای پیشگیری و کاهش آن

دکتر زهرا بازرگان

دکتر مسعود غلامعلی لواسانی

چکیده

رفتارهای خشونت‌آمیز در مدرسه بر فرایند آموزش و پرورش تأثیر منفی گذارد و عواقب ناگواری دارد. با توجه به اهمیت مسئله، این پژوهش به منظور بررسی نوع، فراوانی، و محل خشونت بدنی در مدارس راهنمایی شهر تهران و واکنش‌های اولیای مدرسه در برابر خشونت از دیدگاه دانش‌آموزان دختر و پسر انجام شده. در این پژوهش، شناخت رابطه با تعامل سه رده جنسیت، کلاس، و ایراز خشونت بدنی نیز مورد بررسی قرار گرفت. نمونه مورد مطالعه ۲۷۱ دانش‌آموز سالهای اول و سوم راهنمایی (۲۲۷ دختر و ۴۴ پسر) بودند. برای جمع‌آوری اطلاعات از بگ پرسشنامه محقق ساخته با ۲۵ سوال بسته پاسخ استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که احوال خشونت بدنی در مدارس از سوی دانش‌آموزان، معلمان و جنس در پهنس موارد از طرف کارکنان غیرآموزشی وجود دارد اما موارد خشونت بدنی در مدارس پسرانه از سوی دانش‌آموزان و معلمان پسران بیشتر از مدارس دخترانه گزارش شد. همچنین، دانش‌آموزان پسر بیشتر از دختران و پسران معنادار ایراز خشونت بدنی را توصیه می‌کنند. در پاره واکنش مدرسه در برابر احوال خشونت بدنی معلمان نسبت به دانش‌آموزان نظر اغلب دانش‌آموزان این است که مسئولان به هر حال حق را به معلمان می‌دهند. با این‌فنانی و بر توجس می‌کنند و با خود دانش‌آموز شاکن را تکیه می‌کنند. بر اساس یافته‌های پژوهش پیشنهادهایی برای کاهش خشونت بدنی در مدارس ارائه شده. در سطح مدرسه، آموزش معلمان و مسئولان مدرسه و مقابله با خشونت در سطح کلاس و در سطح فردی ارائه شده است.

مقدمه

هویت‌های جدید پدید آمده است. تا آنجا که تاریخ سالی می‌دهد، افراد به دلایل گوناگون از خود به عنوان تعدادی از پندبندگی، درگیریتی، هویت‌های دانسته و در حالی خاص بر اساس انواع مختلف هویت هستند. آنچه برای ما در اینجا و در پشته‌های آن‌ها است وجود و کنش هویت در مدارس است. از دیدار مدارس و معلمان و دربرگیرنده‌های تصور جهانی‌ها و معلمان از هویت‌های مدارس تا پندبندگی است. در هر دو بخش‌های جهانی آموزش (۲۰۰۰) به سالی می‌دهد که اعتمادی هویت‌های خاص می‌باشد. دانش‌آموزان در این کتاب راجع است. در مدرسه همواره دانش‌آموزان هستند که با دلایل متفاوت مانند قدرت نفس، هویت و برهانگری، عدم همبستگی و مهارت‌های در درگاه احساسات، جنگ‌های با رفتارهای نامطلوب خود دانش‌آموزان صغیر از نظر جسمانی یا روحی، تحقیر یا نجات منطقه خود در می‌آورند و رفتارهای مانند تحقیر آفرین، حقوق دانش‌آموزان، بی‌وفایی و دعوت‌های آبی را اولاد به سر می‌آورند. خود می‌تواند از این کتاب (۲۰۰۹).

در چند دهه اخیر به سمت عواقب ناگوارانی که رفتارهای هویت‌های بر فرایند آموزش و تدریس می‌کنند، پژوهش‌های متعدد در کشورهای گوناگون انجام شده است. (الیویوس، ۱۹۹۸ و ۱۹۹۹، هارینگتون، ۱۹۹۳، پاتک، ۱۹۸۹، سمیت و شارپ، ۱۹۹۹، مانچلوس، ۱۹۹۵، داریو، ۱۹۹۶).

وجود هویت در مدارس ایران با آنچه مورد انتظار معلمان و اولیاء مدرسه است، اما تحقیقات در این زمینه نادر است. بزرگی و همکاران (۲۰۰۶) با بررسی در این وضعیت، هویت‌های که همی نتیجه گرفته‌اند که در مدارس و معلمان، هویت‌های دانش‌آموزان است به پندبندگی و کنش از سوی معلمان و سایر بزرگان است. به دانش‌آموزان، تدریس و درجه، آلبین دارد. رفتار آفرین، پژوهش‌های انجام شده در ایران نشانگر این واقعیت است که وجود هویت در مدرسه مورد ایراد و اعتراض دانش‌آموزان و اولیای آن‌ها و منابع تحقیق اهداف آموزش و تدریس است. (بزرگی و کورن، ۲۰۰۶، بزرگی، ۲۰۰۵).

پژوهش‌های انجام گرفته در خارج از ایران سالی می‌دهد که در کشورهای خارجی بر انواع هویت وجود دارد. دانیل و همکاران (۱۹۹۶) با بررسی در زمینه برهانگری در انجمن سالی می‌دهد که به درصد از ۵۰ درصد و نیمی درصد از ۷۵٪ است. از سوی اولیای خود که از برهانگری معروض نامند. این درصدها معترف هستند بر این موضوع که در جوانی در سطح تصور آفرین است. جانسن (۱۹۹۵) دیده‌گاه دانش‌آموزان در این وجود هویت در مدرسه با بررسی خود، درصد بسیاری از دانش‌آموزان وجود هویت آفرین، هویت‌ها، نیمی به معنی تحقیرات مدرسه، نیمی به معنی دانش‌آموزان و اعتمادی است. برنده را در مدرسه گزارش آفرین، محقق حرف‌های می‌تواند که هویت‌های در مدارس بسیار از سوی دانش‌آموزان در صورت می‌پذیرد. اینتر (۱۹۹۹) از همکاران (۱۹۹۹) از همکاران دانش‌آموزان در هر دو کشور را

1. Blomart	2. Goss	3. Langford	4. Me Moran
5. Bessy	6. Smith & Sharp	7. Dophner	8. Parks
9. Debarbieux			10. Zagar

تأیید بررسی شد. و این تحقیق هویت دس را بررسی می‌نماید. منظور از هویت دس، هویت غیر و همبوس است که با رفتارهایی مانند آکنده‌نگه نگاه، ناچوب نگاه، بیس رنگ و مواردی از این قبیل تعریف می‌شود.

روش پژوهش

این بررسی از نوع پیمایش است. زیرا صرفاً چگونگی نحو دلس امورای د هنر و سدر در ایله هویت دس و حسهای مرتبط با آن را بررسی می‌کند. جامعه آماری پژوهش را دلس امورای دانشجویان اوق و سدر و اعضای هیات تخصصی ۹۷-۹۸ در مناطق بدست‌گذاشته امورای و بررسی شهر تهران انتخاب می‌دهد. با استفاده از پرسشنامه گزینی هدفی و بصورت تصادفی نمونه‌ای متشکل از ۲۷۲ دلس امورای ۱۵ هنر و ۱۲۲ هنر از مناطق امورای و بررسی انتخاب شد. برای جمع‌آوری دیدگاه دلس امورای از یک پرسشنامه ۱۵ ملاحظاتی شد. نامح و محقق مشاهده استفاده شد. ملاحظاتی و اساس مقیاس ۴ و ۱۰ درجه‌ای تعریف شده‌اند. پرسشنامه شامل نسی بخش در ایله چگونگی هویت دس در مدرسه، عوامل بدیده‌آوریته آن در دلس امورای، عوامل بدیده‌آوریته آن در معلمان و اسس مدرسه در رایر هویت دس دلس امورای و اسس مدرسه در مقایسه هویت دس معلمان و دانشمندی از رایر هویت دلس امورای در رایر هویت دس معلمان است. حضور بررسی اعتبار مقیاس از ازمون پایایی کلموگروف-اسمیروف استفاده شد. تمام موارد در بالاترین سطح $P < .001$ اعتبار دارند. در این می‌توان به نتیجه و اساس ملاحظاتی انتخابات شده اعتبار و اعتبار آن‌که ملاحظاتی موجود در نمونه از جامعه‌ای با توزیع خطای مشخص اعتماد.

دس از تعریف ملاحظاتی پرسشنامه و اساس پیمایش بررسی شد. پرسشنامه بصورت ملاحظاتی در مورد ملاحظاتی از دلس امورای آن‌ها توزیع آماری شد. و اساس نحو و ملاحظاتی این تغییر و اصلاح مقیاس صورت گرفت. بیس ضمن تهیه مقیاس پایانه امورایتهای آرایه به پرسشگرای داده شد.

یافته‌های پژوهش

رایر بررسی ملاحظاتی دلس امورای د هنر و سدر بدست به ملاحظاتی مقیاس و اساس و درصد انتخابات گریه‌جو ملاحظاتی به تفکیک معلمان د هنر و سدره اوله می‌شود. رایر بررسی از تمام انتخابات گریه‌جو ملاحظاتی در ایله هویت دس و سدر از ازمون معنادرند. رایر هر ملاحظاتی استفاده می‌شود. آرایه به ذکر است که ملاحظاتی معیار در بدست آمده است. در ملاحظاتی که درجه گریه ملاحظاتی بخش اوق به تفکیک معلمان د هنر و سدره به همبره از ازمون معنادرند آمده است.

جدول ۲: درصد انتخاب گزینه‌های درازان حسرت، داس در مدارس به تفکیک حسبیت

سوالها	جنسیت	هرگز	چندبار در هفته	چند بار در ماه	چند بار در سال	مجموعه کلی مشاهده شده
۱	دختر	۳۹.۱	۳۹.۶	۱۴.۶	۱۵.۹	۱۵۰.۰***
	پسر	۲۱.۵	۵۹.۱	۱۶.۱	۱۵.۶	
۲	دختر	۴۳.۳	۳۹.۵	۱۳.۱	۱۵.۶	۴۰.۵***
	پسر	۱۶.۱	۴۳.۹	۳۳.۱	۱۵.۶	
۳	دختر	۴۹.۱	۳۰.۷	۱۵.۶	۱۴.۶	۱۶۰.۰***
	پسر	۳۰.۶	۳۰.۷	۳۰.۵	۱۹.۳	
۴	دختر	۱۰.۳	۴	۴	۵۷	۱۰۱.۶***
	پسر	۳۶.۶	۴۶.۷	۱۹.۳	۱۷.۶	
۵	دختر	۱۵.۱	۷	۵۷	۲۱.۵	۱۹۰.۰***
	پسر	۱۵.۳	۵۶.۵	۱۹.۷	۱۶.۷	
۶	دختر	۱۰.۷	۵۳	۴	۳	۱۵۹.۰***
	پسر	۳۰.۳	۳۱.۷	۱۹.۳	۱۶.۷	
۷	دختر	۱۴.۶	۶۶	۵۷	۳.۵	۴۶۰.۰***
	پسر	۵۶.۶	۱۷.۳	۹	۱۷.۳	
۸	دختر	۱۴.۶	۱۱.۶	۵.۱	۳.۶	۳۰.۹***
	پسر	۵۹.۶	۱۶.۶	۱۰.۶	۱۵.۶	
۹	دختر	۱۱.۶	۵۷	۳.۶	۳.۶	۶۰۰.۰***
	پسر	۴۳.۳	۱۷.۳	۵.۷	۱۶.۱	

***P < .۰۰۱

مقایسه‌ی حسن اولیاء، میراث و برادران حسرت، داس در مدارس با آزمونی دانش‌آموزان معلمان و کارکنان غیرآموزشی در پیش می‌آید. نتایج حاصل از این است که همه به سزا این حسن در سطح $P < .۰۰۱$ معنادار است. پس از بررسی معنادار میان حسبیت و انتخاب گزینه‌های سزا و خود دارید، درصدها معهود می‌دارد که حسرت، داس آزمونی دانش‌آموزان معلمان و کارکنان آموزشی در مدارس سزای پستو از مدارس دیگر است. درصد حسرت، داس دانش‌آموزان سزای معلمان و از طرف معلمان است که دانش‌آموزان تجربه در مدارس سزای سزای بلاست از حدود ۶۶ تا ۶۰ درصد چندبار در هفته را ذکر کرده‌اند که در حدود ۳۳ درصد انتخاب گزینه‌ی سزای داس درم جمهوری از همین معنادار است که این می‌شود.

جدول ۳: درصد انتخاب گزینه‌های صحیح در باره ارتباط همبستگی بین دانش‌آموزان به تفکیک حسب

سوالها	جنسیت	هرگز	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	مجموعه‌های مشاهده شده
۱	دختر	۳۳٫۹	۳۶٫۴	۹٫۳	۱۱	۱۱٫۹	۱۱٫۵	۱۱۰۰
	پسر	۱۶٫۳	۱۶٫۳	۱۶٫۳	۱۱٫۹	۱۱٫۹	۲۶٫۶	
۲	دختر	۱۶٫۷	۱۱٫۱	۴	۵٫۷	۳٫۶	۳٫۳	۶۹٫۹
	پسر	۴۶٫۷	۱۳٫۳	۱۱٫۱	۱۶٫۳	۹٫۱	۹٫۱	
۳	دختر	۳۶٫۱	۱۹٫۴	۱۱٫۱	۱۱٫۵	۱۱٫۱	۱۵٫۴	۱۱۰۵
	پسر	۳۰٫۵	۱۱٫۶	۱۶٫۷	۱۶٫۱	۱۶٫۴	۳۰٫۱	
۴	دختر	۴۱٫۶	۳۰٫۳	۱۱	۱۱٫۹	۱۱٫۵	۹٫۷	۱۱۰۰
	پسر	۳۰٫۷	۱۶٫۱	۹٫۱	۱۳٫۱	۱۱٫۵	۱۱	
۵	دختر	۴۵٫۱	۱۶٫۱	۱۱٫۹	۱۱٫۶	۱۱٫۹	۱۳٫۷	۱۱۰۳
	پسر	۳۳٫۶	۱۳٫۷	۱۱	۱۱٫۵	۹	۲۶٫۳	
۶	دختر	۵۰٫۳	۱۹٫۱	۱۳٫۳	۱۱٫۵	۱۱٫۵	۵٫۷	۳۹٫۹
	پسر	۳۳٫۶	۱۱٫۹	۱۶٫۷	۱۶٫۷	۱۶٫۷	۱۶٫۳	
۷	دختر	۳۱٫۱	۳۳٫۱	۱۱٫۴	۱۱٫۵	۱۶٫۵	۱۶٫۱	۱۱۰۹
	پسر	۱۶٫۱	۱۱٫۱	۱۱٫۶	۱۶٫۳	۱۶٫۵	۳۰٫۷	
۸	دختر	۴۶٫۱	۱۶٫۵	۱۳٫۱	۱۱٫۵	۱۱٫۵	۱۶٫۱	۱۱۰۶
	پسر	۳۵٫۱	۱۹٫۳	۱۶٫۷	۱۶٫۳	۱۳٫۱	۱۱٫۹	

***P < .۰۰۱   **P < .۰۱   *P < .۰۵

مقایسه‌ای بین درصد صحیح در باره همبستگی همبستگی بین دانش‌آموزان با بررسی می‌کنند. آزمون آماری معیاری می‌دارد که هر یک است برای هر دو در سطح $P < .۰۵$ تا $P < .۰۰۱$ معنادار است. این نشان می‌دهد که میان حسبیت و انتخاب گزینه‌های صحیح وجود دارد. پس دیدگاه دانش‌آموزان دختر و پسر در باره همبستگی همبستگی همبستگی بین دانش‌آموزان متفاوت است. دانش‌آموزان پسر در رابطه همبستگی همبستگی همبستگی بین دانش‌آموزان در خصوصیات فردی دانش‌آموزان، شرایط محیطی، خارج از کلاس، و نحوه رسیدن آشنایی درسی تأکید بیشتری کردند. در جدول شماره ۳ درصد انتخاب گزینه‌های صحیح چهارم به تفکیک مدارس دخترانه و پسرانه و همچنین آزمون معنادار برای هر یک از این موارد می‌تواند.

جدول ۴ درصد انتخاب کریه و اصل برای مسئولان مدرسه در برابر هویت دس نام‌های اموریان به تفکیک حسبیت

سوالها	جمعیت	هرگز	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	مجموعه‌های مشاهده شده
۱	دستر	۳۵٪	۳۳	۱۱	۱۳۱۰	۳۶	۱۵	۳۳۰۰
۲	دستر	۱۳۳	۹۰	۱۱۳	۱۳۱۰	۱۶۳	۳۰۳	۵۰
۳	دستر	۹۰	۹۰	۹۰	۱۳۱۰	۱۶	۴۹	۶۹
۴	دستر	۱۵۴	۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳	۱۶۵	۳۵۱	۳۴
۵	دستر	۳۶۶	۳۶۶	۳۶۶	۱۳۳	۱۶۶	۱۶۵	۴۴۰۰۰
۶	دستر	۱۶۴	۱۱۹	۹۳	۱۳۴	۱۰۹	۳۳	۱۵۴۰۰
۷	دستر	۱۰۶	۱۶۵	۱۱	۱۱۵	۱۶۶	۳۴۳	۳۳

***P < .001   **P < .01

مقاله‌های حسن چهارم نوع و اصل برای مسئولان مدرسه در برابر هویت دس نام‌های اموریان با دست به پذیرش مشخص می‌کند. از هفت مورد هر خط، این حسن چهارم برای اعضای معلمان (P < .05) با این حسبیت و انتخاب کریه کل می‌دهد. فقط در سه نوع و اصل و اعضای معلمان در سطح P < .05 و P < .001 نسبت اموریان پس از این معلمان که مسئولین مدرسه در برابر هویت دس با طرف مقابل را تبیین می‌کند. با هر دو طرف را در هویت می‌کند و با مسئولان و توجه به این است. در جدول شماره ۴ درصد انتخاب کریه و اصل برای مسئولان مدرسه در برابر هویت دس و جمعیت اموریان معلمان نامی آمده است.

حدود ۱۰ درصد انتخاب گزینه‌های اشتباهی مشاهده می‌گردد در برابر اهمیت نسبی به تفکیک حسبیت

سوالها	جنسیت	مرکز	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	مجموعه‌های مشاهده شده
۱	مرد	۳۹/۵	۳۰/۶	۱۱	۱۰/۵	۵/۳	۱۰/۹	۱۹/۳***
	زن	۳۰/۷	۱/۶	۱۱/۶	۱۱/۹	۱۲/۷	۳۳/۹	
۲	مرد	۳۰/۳	۳۳/۵	۱۵/۶	۱۱	۱۳/۳	۹/۷	۱۰/۵
	زن	۳۰/۹	۳۳/۹	۱۶/۷	۱۰/۶	۱۰/۶	۹	
۳	مرد	۳۰/۳	۳۰/۳	۶/۷	۱۰/۹	۱۰/۷	۳۵/۳	۱۱/۶*
	زن	۱۶/۳	۱۰/۷	۶/۹	۱۱/۹	۱۵/۳	۴۵/۵	
۴	مرد	۱۳/۶	۱۳/۳	۵/۷	۶/۷	۳/۳	۱/۳	۱/۶***
	زن	۶/۶	۱۳/۷	۱۰/۳	۳/۵	۳	۱/۶	
۵	مرد	۳۰/۹	۳۰/۹	۱۰/۹	۱۰/۹	۴	۶/۶	۳۳/۳***
	زن	۶۵/۹	۳۰/۹	۵/۷	۱۰/۶	۱۰/۶	۱۳/۳	
۶	مرد	۳۰/۷	۳۰/۳	۱۰/۶	۱۳/۷	۹/۳	۱۰/۶	۱۰/۶*
	زن	۳۳/۹	۱۶/۶	۷	۹/۶	۱۳/۳	۳۳/۷	

***P < ۰.۰۰۱   **P < ۰.۰۱   *P < ۰.۰۵

مشارکتی خاص حدود ۱۰ درصدی اشتباهی مشاهده می‌گردد در برابر اهمیت نسبی به تفکیک حسبیت است به دلیل آماری را مشخص می‌گردد از این مشارکتی فقط یک مشارکتی ایندکس مشارکتی (P < ۰.۰۵) را می‌توان حسبیت و انتخاب گزینه‌های اشتباهی مشارکتی در سطح P < ۰.۰۵ است P < ۰.۰۰۱ مشارکتی حسبیت پس سراف در مقایسه با دیگران در این سطح بود تا این امور نشان می‌دهد که این امور نشان می‌دهد و بر این اساس و بر مبنای مشارکتی در مقابل حسبیت نسبی است به دلیل امور تأکید بیشتری داشته‌اند در حدود ۱۰ درصد انتخاب گزینه‌های اشتباهی خاص نسبت به تفکیک مدارس دخترانه و پسرانه و حسبیت آماری مشارکتی آمده است.

حدود ۱۰ درصد انتخاب گزینه‌های اشتباهی اولی‌ها در برابر اهمیت نسبی به تفکیک حسبیت

سوالها	جنسیت	مرکز	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	مجموعه‌های مشاهده شده
۱	مرد	۳۰/۶	۳۳/۳	۱۰/۹	۹/۳	۹/۷	۱۰/۹	۱۰/۶*
	زن	۳	۵/۶	۱۰/۶	۱۳/۹	۱۰/۷	۳۳/۳	
۲	مرد	۳۳/۵	۳۶/۷	۹/۳	۱۰/۹	۹/۳	۱۳/۷	۱/۶***
	زن	۳	۱۰/۶	۱۱/۵	۱۰/۹	۱۶/۳	۱۶/۷	

	۳-۵	۴	۳-۶	۲-۴	۱-۶	۱-۳	۱-۵	۳
۳۹۰۰۰۰	۱۳۸	۱۰۴	۱۶	۱۶۳	۱۹۳	۲۹۹	۱۳۸	۱۳۸
	۳۰۳	۱۹	۱۵	۱۱۹	۱۶۳	۱۱۵	۱۳۸	۱۳۸
۳۳۶	۳۶۳	۱۵۶	۱۵۳	۱۱۹	۱۰۶	۱۳۵	۱۳۸	۱۳۸

***P < .001   **P < .01   *P < .05

مقایسه‌های جنسیت و رانندگی اول از همه با سایر امور در برابر هویت، پس از آنکه با بررسی هر یک از مقایسه‌ها در سطوح $P < .05$ تا $P < .001$ معنادار است. اما مقایسه چهارم ارتباطی معنادار را میان جنسیت و انتخاب کرده‌های پس از همه، ملاحظه در صدها خانگی از تأکید پس از اول از هویت پس در مقایسه هویت سایرین است. در صورتی که در هر یک از مقایسه‌های اول از هویت پس، جنس در مقایسه هویت سایرین دارد.

بررسی‌های در گروه‌های امور در هر دو سو را در هر یک از ابعاد و موارد و همچنین انتخاب کرد. در صورتی دیگر پس از مقایسه که این بررسی از ابعاد هر یک از ابعاد با تعامل به رابطه جنسیت که پس از اول از هویت پس است. لازم به ذکر است که با مقایسه معیار از ابعاد پس از همه که در برابر هویت پس سایرین تا جبهه اندازه به اول از هویت پس می‌باشد. لذا تا جبهه به اندازه بررسی تعامل به سایر این مقایسه‌ها از طریق عوامل ابعاد معین و مقایسه‌های پس از همه است. این بررسی‌ها استفاده می‌شود. در این مقایسه‌ها رابطه با اول از همه به مقایسه‌ها در تعامل با چندین بررسی کرد. نتایج ابعاد مقایسه‌های تک‌گانه در جدول شماره ۷ آمده است.

جدول ۷. ابعاد مقایسه‌های ابعاد جنس و در همه ابعاد

مقیاس مقایسه‌های اثر	χ^2	L.R. χ^2	df	مقیاس اثر
۰.۰۰۰۱	۶۰۰۰۰۰	۵۹۶۰۰	۴	۱
۰.۰۰۰۱	۶۶۶۵	۶۰۰۰۰	۵	۲
۰.۰۰۱	۰.۶۵	۰.۶۵	۳	۳

نتایج جدول فوق نشان می‌دهد که ابعاد جنس به مقیاس و همچنین مقیاس ابعاد تعاملی در رابطه مقایسه‌ها در سطح $P < .001$ معنادار است. اما ابعاد تعاملی به رابطه این مقایسه‌ها معنادار شده است. در ادامه در جدول شماره ۸، χ^2 تقابلی که در هر یک از مقایسه‌ها استفاده می‌شود.

جدول ۸. χ^2 تفکیکی هر اثر مدل خطی لگاریتمی

نام اثر	df	χ^2 تفکیکی	سطح معناداری اثر
نوع درس	۳	۴۹۳.۵۱	۰.۰۰۰۰۹
حسبت	۵	۱.۰۶	۰.۳۶۶
اثر تعاملی	۵	۸۳۶.۶۳	۰.۰۰۰۰۹
نوع درس * حسبت	۳	۰.۶۸	۰.۶۳۷
نوع درس * اثر تعاملی	۳	۲۰۳.۶	۰.۰۰۰۰۹
حسبت * اثر تعاملی	۵	۶۳۰.۸۷	۰.۰۰۰۰۹

همین‌طور که χ^2 های تفکیکی برای بررسی اثرات جنس و تعاملی در رابطه‌های معنادار اثر جنس و اثر حسبت، پس در سطح $(P < 0.0001)$ معنادار است. برآیند آن است که حضور درس، اثر آموزشیها در این حسبت، پس دیگران هرگز نباید یا کمتر باشد از حسبت، پس استفاده نکرد همین‌طور اثرات تعاملی در رابطه نوع درس و اثر حسبت معنادار شده است که پس معنادار رابطه‌های میان سطح آموزش و مورد با اثر حسبت، پس وجود ندارد اما اثر تعاملی در رابطه اثر حسبت، پس و حسبت در سطح $(P < 0.0001)$ معنادار است. برآیند آن است که در هر دو مقایسه با سایر مقایسه‌ها پس در اثر حسبت، پس در مقابل حسبت پس دیگران هستند.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات

یکی از اهداف پژوهش حاضر، اندازه‌گیری در رابطه وجود حسبت، پس در مدارس راهنمایی شهر تهران بود. نتایج معهود آنکه اعمالی حسبت، پس مانند آنگاه، بلکه پس بزرگ و ایجاد حسبت با اثراتی مانند جوت و حفاظت از سوی دانش‌آموزان معلمان و حتی در مواردی آثارهای غیر آموزشی وجود دارند. وادان اعمالی حسبت، پس بصورت متوسط جدا در هفته، بویژه از سوی دانش‌آموزان و معلمان گزارش شده است. اما موارد حسبت، پس در مدارس سراسر از سوی دانش‌آموزان دست به عهد دیگر و از سوی معلمان در مقایسه با مدارس در هر دو حوزه جدا است. از سوی معلمان و معلمان این موارد رابطه معنادار را میان حسبت و وادان ایجاد کرده پس داد. این یافته‌ها در مدارس راهنمایی مؤید پژوهشهای نوری از جمله این (۱۹۹۵)، طایف (۱۹۹۵)، ابراهیم و همکاران (۱۹۹۹) و نوری (۲۰۰۳) است که دیدگاهها و موارد حسبت، پس در دانش‌آموزان دختر و پسر را مقایسه و اظهار کرده که در مقایسه با دختران راهنمایی حسبت، پس پس از آنکه پس گرفته، پژوهش پسین نگارنده و همکاران آبرنگ صدفی، و نوری (۲۰۰۸) در رابطه حسبت، پس در مدارس راهنمایی به همین نتیجه معر شده پس حسبت، پس در مدارس سراسر وادان و نسوز پس از دست به مدارس در هر دو

داشت. دلایل متعددی برای چنین نتایجی وجود دارد. به نظر می‌رسد حسرت دانش‌آموزان خصوصیات بی‌توانی نسبت به دیگر دانش‌آموزان (۱۹۹۳) است. به هر حال، این نظریه‌پردازان مانند اندرو و والترز (۱۹۹۳) بر اهمیت تجارب فردی و یادگیری اجتماعی، پس از عوامل وینکی و مارتین، تأکید می‌کنند. در این صورت می‌توان گفت که شرایط محیطی و فرهنگی جامعه روزانه‌های و دانشگاه‌ها را برای سرف در بسیاری از موارد مجاز می‌شمارد و تأیید می‌کند. در صورتی که همین روزانه‌ها برای دانشجویان همواره مع و مزایای می‌شود. اندرو و ویستون (۱۹۷۳) اظهار می‌کنند که پس از روزانه‌ها، طریق تقبیل‌آمیز می‌شود. این یادگیری اجتماعی‌های است که از خانواده و جنگ و تکنولوژی‌های جدید حاصل می‌شود. از این طریق می‌توان نتیجه گرفت که سرف پس از دانشگاه‌های روزانه و دانشگاه‌ها مواجه هستند. این فلسفه در تکنولوژی‌های جدید از طریق رسانه‌های گروهی مانند تلویزیون و اینترنتی میسر می‌شود. رسانه‌ها فرصتهای بسیاری برای سرف در زمینه‌های دشوار روز و صورت‌آنها‌های روزانه‌های انفجاری و سایر اشکالی حسرت. پس تعدادی می‌رسد. دانشگاه‌ها می‌تواند که اهداف حسرت از سوی معلمان و کارکنان در مدارس سرف پس از مدارس دانشگاه است. همچنین است. معلمان مدارس سرف می‌تواند تکنولوژی برای روز روزانه‌های و دانشگاه‌ها را آموزش دهند. از دیگر دلایل اجتناب، برای تفاوت عوامل حسرت پس از دانشگاه و سرف معلمان و هم‌تیمی‌ها وجود احساس هم‌دردی پس از دانشگاه است (والترز و همکاران، ۱۹۹۹). در این طریق اختلاف در آن است که حس هم‌دردی در دانشگاه موجود تعدیل و کاهش حسرت می‌شود. به هر حال تکنولوژی‌های مختلف هم‌دردی در دانشگاه برای نوآزمایشی و محیطی است. در شرایط آکادمی برای کاهش حسرت پس از مدارس، سرفه مدارس سرفه‌ها برای مؤلفه‌های وینکی برای یادگیری در سرفه‌ها برای مؤلفه‌های محیطی و فرهنگی بسیار می‌تواند آید.

در رابطه عوامل یادآور سرفه حسرت پس از معلمان، هم‌تیمی‌ها عوامل از نظر دانش‌آموزان سرفه‌ها است. برای آشنایی و حساسیت‌ها، که همه روابط معلمان و هم‌تیمی‌های معلمان و مسئولان مدرسه و دیگر کیهانی فردی معلمان ذکر شده. دانش‌آموزان آشنایی عوامل مانند اتالیقی‌های معلمان در سرفه‌ها، تجربه و تکنیک‌ها، نحوه و روش درس، رابطه تحصیلی معلمان در همه موارد، با استفاده از حسرت بحرانی وینکی برای آشنایی آشنایی با موجود جدید معلمان حسرت پس معلمان خود می‌تواند. البته سرفه پس از دانشگاه‌ها و دیگر کیهانی فردی معلمان و اتالیقی‌های معلمان و همه روابط معلمان و هم‌تیمی‌های معلمان و مسئولان را همه مؤلفه‌های ایجاد سرفه حسرت در معلمان عوامل آشنایی، همه روابط معلمان و هم‌تیمی‌های معلمان از جمله عواملی است که سرفه و هم‌تیمی‌ها (۱۹۹۹) آن را در جمله‌های از نا‌آشنایی حسرت سرفه‌ها.

در رابطه این سرفه‌ها که چه عواملی در ایجاد حسرت پس از دانش‌آموزان مؤثر است، عواملی چون حسرت زیاد آشنایی درسی، وجود رقابت در آشنایی و مدرسه، شرایط اتالیقی‌ها و محیطی، و دیگر کیهانی فردی دانش‌آموزان را عوامل آشنایی، عواملی مانند دیگر کیهانی فردی و شرایط اتالیقی‌ها دانش‌آموزان را در وینکی‌ها

ادبیات و هنر ایرانی مؤثر برای ابرایش آگاهی دانش‌آموزان از رفتارهای نامناسب و همدرستی با کسانی است که در موقع حدوث و ارتداد گریز قرار دارند. همین‌طور دانش‌آموزان با بازی در نقش‌های متفاوت با افعال احساس و عاطفه‌های دیگران آشنا می‌شوند و چگونگی کنش‌های آنگاه احساسات خود را به‌شکل‌های دیگر بازآزمین می‌کنند و نرسیده آنگاه با حوادث روبرو می‌گردند. چنانچه مدرسه فرصت‌هایی برای دانش‌آموزان برای ایجاد دانش عملی‌هایی مانند همایس و تلاش و ایجاب و ایجاب‌ها به دانش‌آموزان می‌تواند خود را بخوبی ابراز ارتداد دیده و امید دیده قرار دهد و برادگی را از دیدگاه آنها ببرد و احساسات نامناسب را ببرد و تجربین کند.

پیوست

"پرسشنامه ۴۵ سؤالی خشونت بدنی در مدارس"

* بخش اول (فراوانی خشونت بدنی در مدرسه)

۱. حضور شما دانش‌آموزان در مدرسه تا چه میزان آنگاه‌تاری می‌باشد؟
۲. حضور شما دانش‌آموزان در مدرسه تا چه میزان به هم‌درستی می‌باشد؟
۳. حضور شما دانش‌آموزان در مدرسه تا چه میزان با استفاده از ارتداد آنگاه‌تاری می‌باشد؟
۴. حضور شما معلمان تا چه میزان دانش‌آموزان را آنگاه می‌باشد؟
۵. حضور شما معلمان در مدرسه تا چه میزان به دانش‌آموزان می‌باشد؟
۶. حضور شما معلمان در مدرسه تا چه میزان دانش‌آموزان را با ارتداد آنگاه می‌باشد؟
۷. حضور شما کارکنان غیرآموزشی تا چه میزان دانش‌آموزان را آنگاه می‌باشد؟
۸. حضور شما کارکنان غیرآموزشی تا چه میزان دانش‌آموزان را می‌باشد؟
۹. حضور شما کارکنان غیرآموزشی تا چه میزان دانش‌آموزان را با استفاده از ارتداد آنگاه می‌باشد؟

* بخش دوم (عوامل پدیدآورنده خشونت بدنی دانش‌آموزان)

۱. هوس‌های وادی دانش‌آموزان مانند عصبی‌تاری و مضطرب‌تاری باعث حدوث دانش‌آموزان می‌باشد.
۲. شرایط خانوادگی مانند درگیری در خانواده باعث حدوث دانش‌آموزان می‌باشد.
۳. شرایط فرهنگی و محیطی دانش‌آموزان در خارج از کلاس درس و مدرسه باعث حدوث دانش‌آموزان می‌باشد.
۴. اوقات انحصاری و انزوا دانش‌آموزان در حال مطالعه در نظر و انحصاری باعث حدوث دانش‌آموزان می‌باشد.
۵. جو کلاس درس و مدرسه مانند روابط نامناسب دانش‌آموزان باعث حدوث دانش‌آموزان می‌باشد.
۶. فضای آموزشی نامناسب مانند آنگاه‌تاری یا جمعیت باعث حدوث دانش‌آموزان می‌باشد.
۷. جو کلاس آنگاه‌تاری در کلاس باعث حدوث دانش‌آموزان می‌باشد.

۸. وجود ریاضت در آرایش و مدیریت باعث هویت‌داری‌های ناموزون است.

* بخش سوم (عوامل پدیدآورنده خشونت بدنی معلمان)

۱. خصوصیات فردی معلمان مانند خصایل وکل و برهان‌نگار سوزناک باعث هویت‌داری‌های ناموزون می‌شود.

۲. حضور من هویت‌داری‌های ناموزون و آرایش از طرف معلمان است.

۳. بازاریابی‌های معلمان باعث هویت‌داری‌های ناموزون می‌شود.

۴. عدم تعریف و تأیید معلمان و آرایش ناموزون هویت‌داری‌های ناموزون می‌شود.

۵. دریافت نام‌های و حقوق‌های ناموزون باعث هویت‌داری‌های ناموزون است.

۶. عدم روابط مناسب و همکارانی ناموزون بین معلمان و مسئولان مدیریت باعث هویت‌داری‌های ناموزون است.

۷. اشباع وکل‌ها و همکاران ناموزون باعث هویت‌داری‌های ناموزون است.

۸. نام‌های ناموزون وکل‌ها در مورد حقوق‌ها باعث ناموزون‌های ناموزون است.

* بخش چهارم (واکنش مدرسه در برابر شکایت دانش‌آموز از خشونت بدنی دانش‌آموز دیگر)

۱. اجتناب از توجه نمی‌کند.

۲. طرف مقابل را احضار کرده و بازخواست می‌کند.

۳. پدیده‌های ناموزون را نادیده می‌گیرد.

۴. به والدین مراجعه می‌کند.

۵. طرف مقابل را تنبیه و سزا می‌دهد.

۶. هر دو طرف را بازخواست می‌کند.

۷. اقدامات خاصی برای رفع مشکل انجام می‌دهد مانند مجازات در مدرسه و ...

* بخش پنجم (واکنش مدرسه در مقابل شکایت دانش‌آموز از خشونت بدنی معلمان)

۱. اجتناب از توجه نمی‌کند.

۲. معلمان را احضار کرده و از صحبت می‌کند.

۳. حق را در هر حالی به معلمان می‌دهد.

۴. معلمان آرایش را محسوس می‌کند.

۵. آرایش‌های ناموزون‌ها را محسوس می‌کند.

۶. خودداری‌های ناموزون‌ها را تنبیه و سزا می‌کند.

* بخش ششم (بروز هشتم در برابر خشونت بدنی سایرین)

۱. همه خود را کنترل می‌کند و در برابر احضار آریزگی می‌کند.

۲. با هویت‌داری‌های همه خود را برابر می‌کند.

۳. با هویت‌داری‌های همه خود را برابر می‌کند.

۴. همه خود را کنترل کرده و خود مقابل‌ها را نادیده می‌گیرد.

منابع

بارکات، بهروز (۱۳۷۵). مدرسه‌های دختر، انتشارات الحین اوتیار و همکاران، جمهوری اسلامی ایران.

بارکات، بهروز، صدف، زهرا و توکلی، سعید (۱۳۷۸). بررسی رابطه حسودت نوجوانان در مدارس و احساسات نوجوانان، گزارش طرح پژوهشی، دانشکده تهران.

بارکات، بهروز و کوردلی، محمد علی (۱۳۷۸). بررسی عوامل آسیب‌زا در مدارس نوجوانان، وزارت آموزش و پرورش، سازمان پژوهش و تحقیقات آموزشی.

بارکات، بهروز (۱۳۷۹). میانجیگری در مدرسه، انتشارات مدرسه.

عمومی‌ترین، محمدتقی (۱۳۷۸). تبیین نقش در مدارس و عوامل آن، فصلنامه‌های روان‌پزشکی، ۳۶(۱): ۶۶-۷۰.

کوهستانی، حبیب (۱۳۷۶). رابطه تبیین با سایر متغیرهای اعتیادگر، و اجتناب تحصیلی، مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشکده تربیتی، ۳۰(۱): ۶۵-۷۳.

موسویان، سحر (۱۳۷۳). در همه فضاهای چهارمین کمیسیون بودجه، دانشکده تربیتی و فلسفی، وزارت آموزش و پرورش، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

Archer, J. & Haight, A. (1999). Sex differences in beliefs about aggression: Opponent sex and the form of aggression. *British Journal of Social Psychology*, 38 (1), 71-81.

Bandura, A., & Winston, H. (1973). *Aggression: A social learning analysis*. Englewood cliffs, NJ: Prentice Hall.

Baldry, Anna, C. (2003). Bullying in schools and exposure to domestic violence. *Child Abuse & Neglect*, 27, 713-732.

Bandura, A., & Walters, R. H. (1963). *Social learning analysis*. Englewood cliffs, NJ: Prentice Hall.

Bosny, V. (1989). *Bullies and victims in schools*. Milton Keynes: Open University Press.

Bloeman, J. (2001). Preventing violence within the primary school environment, violence in school. Debarbieux, E. and Blaya, C., ESF.

Bornen, C. (1988). School violence in an impoverished South African Community. *Child Abuse & Neglect*, 22(8), 789-795.

Carlo G., Raffaelli, M., & Meyer, K. A. (1999). Why are girls less physically aggressive than boys? Personality and parenting mediators of physical aggression. *Sex Roles: A Journal of Research*, 10(9-10), 711- 729.

Dahlberg, L. (1998). Youth violence in the United States: Major trends, risk factors, and prevention approach. *American Journal of Preventive Medicine*, 1-1, 259-272.

Debarbieux, E. (1996). *La violence en milieu scolaire, L'etat des lieux*, Paris, ESF – e'diteur.

Dophner, M., Plack, J. & Lehmkohl, G. (1996). *Aggressivitat und Dissozialitat von Kindern und Jugendlichen*. Hamburg, Zeitschrift Brigitte.

Farrington, P. (1993). Understanding and preventing bullying. In M. Tonry & N. Morris (eds.), *Crime and Justice: An Annual Review of Research*. Vol. 1, Chicago: University of Chicago Press.

Funks, W. (1995). Neuenberger schuler studie 1991: Gewalt und schulen; Theoretische Ein. Fublung und methodische anlage der studie. pp. 1-27, edited by walterfunks, Regensburg, S. Roderer.

Hudley, C., Au (1993). Comparing teacher and peer perceptions of aggression: An ecological approach. *Journal of Educational Psychology*, 85 (2), 377-381.

Kim, D., Kim, K., Park, Y., C., Zhang, L., D., Liu, M., K., & Li, D. (2000). Children's experience of violence in China and Korea: A transcultural study. *Child Abuse & Neglect*, 24(9), 1163-1173.

La Flanerie, L., Menckel, E., Aldenberg, E. (1998). Violence in the Swedish school environment: Extent of the problem and its manifestations work. *Journal of Educational Psychology*, 11, 143-153.

Lorenz, K. (1963). On aggression. Copyright by Dr. G. Boaritia schoeler verlag, Vienna. In Megargee, E. and Hokanson, J., E. (1970). *The dynamics of aggression*. Harpen & Row Publisher.

Lowel, Fan, Bliesener, T. (1995). Ursachen der Gewalt un Moglichkeiten der intervention. Pp. 7-23, In Gewalt und Jugend. *Texte zur Inneren sichethei*, hrsg. Von Bundesminister des Inneren, Bonn.

Mc Mannis, M. (1995). *Troublesome behaviour in the classroom*. Routledge.
Owens, D. (1978). *Aggression in the school: Bullies and whipping boys*. Washington, D.C. Hemisphere Press.

Owens, D. (1999). *Violences entre elevés, harcèlements et brutalités*. ESF.

O'Keefe, M. (1999). Predictors of dating violence among high school students. *Journal of Interpersonal Violence*, 12(1), 516-588.

Owens, Lawrence, D. (1995). *Aggression in school: Gender and developmental differences*. Paper presented at the Annual Meeting of the Australian Guidance and Counseling Association, 3th, Hobart, Tasmania, 2-7, 30-1995.

Seguin, J., R., Phil, O., & Boverice, B. (1995). Cognitive and neuropsychological characteristics of physically aggressive boys. *Journal of Abnormal Psychology*, 104(1), 61-621.

Sinons, R., L., Liu, K., H., & Gordon, L., C. (1996). Socialization in the family of origin and male dating violence: A Prospective study. *Journal of Marriage and the Family*, 60(2), 167-178.

Smith, P., K., & Sharp, S. (1995). *School bullying*. Routledge.